

לקוטי תורה • פרשת אחרי מות • מאמר 2

כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל...

כי ביום הזה יכפר עליכם

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/acharei/2](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/acharei/2)

1 כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו. להבין כפל לשון לטהר ותטהרו.

"כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם, לפני ה' תטהרו". [עלינו] להבין את הכפילות בלשון: "לטהר" ו"תטהרו".

צריך לבאר ענין עשיית [עשרת ימי תשובה] ולמה הוקבעו עשרה ימים דוקא והיום הזה הוא יום העשירי יכפר עליכם הלא כל זמן שעושים תשובה היה צריך שימחל להם מיד.

יש לבאר את ענינם של עשרת ימי תשובה: מדוע נקבעו דוקא עשרה ימים, ומדוע "ביום הזה", שהוא היום העשירי, "יכפר עליכם". הרי בכל פעם שאדם עושה תשובה, ראוי שיימחלו לו מיד.

אך הענין הוא כי ענין התשובה הוא להשיב פנים בפנים אליו ית' כי הלא התשובה הוא לשוב ולהתקרב אלא הענין הוא שתשובה פירושה להשיב את הפנים אליו ית', פנים אל פנים. שהרי תשובה היא לשוב ולהתקרב

אליו ית' ולכאורה לא שייך לשון זה לגבי הקב"ה [הקדוש ברוך הוא] דכתיב ביה את השמים ואת הארץ אני מלא ולמה צריך לשוב ולהתקרב אליו ית' ובמה נתרחק.

אליו ית'. ולכאורה, ביטוי זה אינו שייך ביחס להקב"ה, שעליו נאמר: "את השמים ואת הארץ אני מלא". אם כן, מדוע צריך לשוב ולהתקרב אליו ית', ובמה התרחקנו?

אלא הענין הוא כמשל ב' בניא [בני אדם] שעומדים זה אצל זה רק שחוזרים עורף זה מזה אין לך ריחוק גדול מזה ואין קירוב אלא בהחזרת פנים אל פנים.

אלא הענין הוא כמשל לשני בני אדם העומדים זה לצד זה, אלא שהם מפנים זה לזה את עורפם. אין ריחוק גדול מזה, ואין קרבה אלא כשמפנים את הפנים זה אל זה.

2 וכך הנה כתיב וראית את אחורי ופני לא יראו שיש בחי' פנים ואחוריים למעלה.

כך גם נאמר: "וראית את אחורי ופני לא יראו" — יש למעלה בחינה של פנים [ובחינה של] אחוריים.

וכתיב יאר ה' פניו אליך פי' שהשפעה תהי' [תהיה] בבחי' הארת פנים מפנימיות רצונו כדכתיב ואוהב את יעקב וכתיב כי מחה אמה כו'

ונאמר: "יאר ה' פניו אליך". כלומר, שהשפעה תהיה בבחינת הארת פנים, מפנימיות רצונו, כפי שנאמר: "ואוהב את יעקב", וכן נאמר: "כי מחה אמה" וכו'.

ולכן ההשפעה שמשפיע לו להחיותו הוא מבחי' אחוריים דהיינו כמאן דשדי בתר כתפוי שנותן לשונאו שאינו נותנו ברצון גמור רק כמי שמוכרח להשפיע ואין השפעה זו מבחי' פנימיות ועיקר רצונו.

לכן ההשפעה שהוא משפיע לו כדי להחיותו היא מבחינת אחוריים, כלומר, כמו מי שזורק דבר מעבר לכתפו ונותן אותו לשונאו: הוא אינו נותן ברצון שלם, אלא כמי שנאלץ להשפיע. השפעה זו אינה באה מפנימיות רצונו ומעיקר רצונו.

אבל לצדיק בא ההשפעה מבחי' פנימיות רצונו שנותן ברצון גמור ובהארת פנים בשמחה ובטוב לבב ברוב עוז וחדוה.

אבל לצדיק באה ההשפעה מפנימיות רצונו: הוא נותן ברצון שלם ובהארת פנים, בשמחה וכלבב טוב, בעוז ובחדוה רבה.

3 ועד"ז [ועל דרך זה] יובן ג"כ ענין התשובה, כי הנה כתיב כי פנו אלי עורף פי' כי פנו אלי שפונים אליו ית' בקיום תורתו ומצותיו.

כך יובן גם ענין התשובה. נאמר: "כי פנו אלי עורף". כלומר, "כי פנו אלי" — הם אכן פונים אליו יתברך בקיום תורתו ומצותיו.

אבל מ"מ [מכל מקום] אין זה אלא בכחי' עורף שאינו מבחי' פנימית הרצון מאהבה ותשוקה אלא מצות אנשים מלומדה והולך בקרירות.

אף על פי כן, אין זו אלא בחינת עורף, שאינה נובעת מפנימיות הרצון, מאהבה ומתשוקה, אלא היא "מצוות אנשים מלומדה", והוא מקיים אותה בקרירות.

והתשובה היא החזרת פנים בפנים להיות פנימיות רצונו וחפצו בתורת ה' ומצותיו בשמחה ובטוב לבב מרוב כל.

והתשובה היא השבת הפנים אל פנים, כך שפנימיות רצונו וחפצו תהיה בתורת ה' ובמצותיו, בשמחה ובטוב לבב מרוב כל.

(ועמ"ש מזה ע"פ שובה ישראל והנה ע"י התשובה שהיא החזרת פנים בפנים כנ"ל ע"י נמשך ג"כ מלמעלה ענין ישר יחזו פנימו המבואר במ"א סד"ה כי תשמע בקול גבי לעשות הישר).

(ועיינו במה שנכתב על כך בפסוק "שובה ישראל". והנה, באמצעות התשובה, שהיא השבת הפנים אל פנים כנוצר לעיל, נמשך גם מלמעלה ענין "ישר יחזו פנימו", המבואר במקום אחר, בסוף המאמר הפותח במילים "כי תשמע בקול", על המילים "לעשות הישר").

אך איך תהיה בחינה זו קבוע בנפש האדם צריך להקדים תחילה מאמר רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] גדול תלמוד

אך כיצד תוכל בחינה זו להיקבע בנפש האדם? תחילה יש להקדים את דברי חז"ל: "גדול תלמוד

שמביא לידי מעשה מכלל שהמעשה הוא העיקר והתלמוד אינו גדול אלא במה שמביא לידי מעשה. וארז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] הלומד שלא לעשות מוטב שנהפך לו שלייתו וכו'.

שמביא לידי מעשה". מכאן שהמעשה הוא העיקר, והתלמוד גדול רק משום שהוא מביא לידי מעשה. ועוד אמרו חז"ל: "הלומד שלא לעשות, מוטב שנהפך לו שלייתו וכו'".

ובירושלמי אמרו על פסוק וכל חפצים לא ישוו בה אפילו חפצי שמים שכל המצות אינן כדאי אפילו לדבר אחד של דברי תורה שמעלת עסק התורה יתירה על מעלת קיום המצות.

ובירושלמי אמרו על הפסוק "וכל חפצים לא ישוו בה": אפילו חפצי שמים; כלומר, אין כל המצוות שקולות אפילו לדבר אחד מדברי תורה, שכן מעלת העיסוק בתורה גדולה ממעלת קיום המצוות.

וגם בגמ' [בגמרא] שלנו (במ"ק [במועד קטן] ד"ט ע"ב) רמו קראי אהדדי כתיב וכל חפצך לא ישוו בה חפצך ולא חפצי שמים.

וגם בגמרא שלנו (במועד קטן דף ט ע"ב) מעמידים פסוקים זה מול זה: נאמר "וכל חפצך לא ישוו בה" — חפצך, ולא חפצי שמים.

וכתיב וכל חפצים לא ישוו בה אפי' [אפילו] חפצי שמים, ומשני כאן במצוה שא"א [שאי אפשר] לעשותה ע"י אחרים וכאן במצוה שאפשר לקיימה ע"י אחרים שמצוה שאפשר לקיימה ע"י אחרים יניחנה ויעסוק בתורה.

ונאמר: "וכל חפצים לא ישוו בה" — אפילו חפצי שמים אינם משתווים לה. והגמרא מתרצת: כאן מדובר במצווה שאי אפשר לקיימה באמצעות אחרים, וכאן במצווה שאפשר לקיימה באמצעות אחרים; מצווה שאפשר לקיימה באמצעות אחרים, יניח אותה ויעסוק בתורה.

4 ולכאורה אינו מובן שהרי כל התורה אינו רק פירוש וכיאר כיצד תהא המצוה נעשית ואיך ילמוד הוא כעת, לכאורה הדבר אינו מובן: הרי כל התורה אינה אלא פירוש וכיאר כיצד יש לקיים את המצווה. כיצד עליו ללמוד את

כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל...

פירוש וביאור] המצוה והמצוה [והמצות / והמצוה] עצמה תיעשה ע"י אחריי [אחריה]. ועמ"ש מזה בד"ה וידבר אלקים כו' לאמר אנכי כו'.

פירוש המצוה וביאורה, בעוד שהמצוה עצמה נעשית בידי אחרים? ועיינו במה שנכתב על כך במאמר הפותח במילים "וידבר אלקים וגו' לאמר אנכי וגו'".

וגם להבין מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] כל העוסק בתורת עולה כאילו הקריב עולה והעוסק בתורת מנחה כאלו הקריב מנחה.

[צריך] גם [להבין] את מאמר חז"ל: "כל העוסק בהלכות עולה, כאילו הקריב עולה; והעוסק בהלכות מנחה, כאילו הקריב מנחה".

והלא הקרבנות תלויים בבהמ"ק [בבית המקדש] ובמזבח וההקרבה תלויה בכהנים דוקא. והיאך מעלה עליו הכתוב כאלו הקריב והוא איש זר אשר לא מבני הכהנים

אבל הרי הקרבנות תלויים בבית המקדש ובמזבח, והקרבנות תלויה דווקא בכהנים. כיצד אפוא מחשיב לו הכתוב כאילו הקריב את הקרבן, בשעה שהוא זר ואינו מבני הכהנים,

וגם אין כאן לא בהמ"ק [בית המקדש] ומזבח. (ועמ"ש מזה ג"כ במ"א בד"ה בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע).

וגם אין כאן לא בית מקדש ולא מזבח? (ועיינו במה שנכתב על כך גם במקום אחר, במאמר הפותח במילים "בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע").

ויובן כל זה ע"פ ביאור ענין מעלת התו' [התורה] בכללה שהיא מצוה לכל א' וא' ללמוד כל הלכו' [הלכות] התורה אפילו הלכו' [הלכות] שאינן צריכות לכל אדם כגון דיני הוראת איסור והיתר שאינה מסורה

כל זה יובן מתוך הסבר מעלתה של התורה בכללותה: יש מצווה על כל אחד ואחד ללמוד את כל הלכות התורה, אפילו הלכות שאינן נחוצות לכל אדם, כגון הלכות פסיקה בדיני איסור והיתר, שנמסרו

אלא למורי הוראות וכגון משפטים שבין איש לרעהו שאינן מסורים אלא לדיינים ואעפ"כ [ואף על פי כן] המצוה היא על כל אדם אפילו מי שאינו רוצה להיות דיין ומורה הוראה בישראל:

רק למורי הוראה, וכן דיני ממונות שבין אדם לחברו, שנמסרו רק לדיינים. ואף על פי כן, המצווה מוטלת על כל אדם, גם על מי שאינו רוצה להיות דיין או מורה הוראה בישראל.

5 ב והענין הוא כי הנה כתיב והיו הדברים האלה וגו' [וגומר]. ודברת בם בשבתך בביתך וגו' [וגומר],

ב. וענין הדברים הוא כך: נאמר "והיו הדברים האלה וגו'", "ודיברת בם בשבתך בביתך וגו'".

דלכאורה פ"י הדברים האלה היינו האמורים בק"ש [בקריאת שמע] דעלה קאי ובאמת מצות ק"ש [קריאת שמע]

היא בשחרית וערבית בלבד ולא כל היום ואיך נאמר ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך כו'.

לכאורה, "הדברים האלה" פירושה הדברים שנאמרים בקריאת שמע, שעליהם מוסב הפסוק. אולם למעשה, מצוות קריאת שמע היא רק כבוקר ובערב, ולא כמשך כל היום. אם כן, כיצד נאמר "ודיברת בם בשבתך בביתך ובלכתך וגו'?"

דמשמע כל היום וכל הלילה תמיד לא יחשה בין בשבתך בביתך בין בלכתך בדרך כו'.

שהרי משתמע מכך שיש לדבר בהם כל היום וכל הלילה, בלי הפסק, בין בשבתך בביתך ובין בלכתך בדרך וגו'.

אלא ודברת בם בדברי תורה כתיב, וא"כ [ואם כן] צריך להבין מהו הדברים האלה דמשמע דקאי על הדברים האמורים למעלה אחד ואהבת כו'

אלא "ודיברת בם" נאמר על דברי תורה. ואם כן, צריך להבין מה הם "הדברים האלה", שהרי משתמע שהכוונה לדברים שנאמרו קודם לכן: "אחד" ו"אהבת וגו'".

(ועי' [ועיין] מענין על לבבך ברכות בקהלת בפסוק כל הנחלים הולכים אל הים ובפסוק דברתי אני עם לבי).

(ועיין בענין "על לבבך" במדרש רבה על קהלת, בפסוק "כל הנחלים הולכים אל הים", וכן בפסוק "דיברתי אני עם לבי").

אך הנה נודע פ"י מלת אחד שהוא לבדו הוא בשמים וארץ וד' רוחות העולם כמו שהיה לבדו קודם בריאת העולם.

אך הנה ידוע פירוש המילה "אחד": שהוא לבדו נמצא בשמים ובארץ ובארבע רוחות העולם, כפי שהיה לבדו קודם בריאת העולם.

וכמ"ש אני ה' לא שניתי משום דכולא קמיה כלא ממש חשיב, ואין העולמות תופסים מקום כלל רק בשכמל"ו [ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד], מלכותך מלכות כל עולמים שמבחי מלכותו נהווה בריאת העולמות מאין ליש,

וכמו שנאמר: "אני ה' לא שניתי", משום שהכול נחשב לפניו לאין ממש, והעולמות אינם תופסים מקום כלל; אלא [בבחינת] "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד", "מלכותך מלכות כל עולמים": מבחינת מלכותו נבראו העולמות מאין ליש,

וכמאמר יחיד חי העולמים מלך דהא דכולא קמ"י [קמיה] כלא חשיב היינו קמיה דוקא משא"כ בבחי מלכותו הוא שכינת עוזו השוכנת בתחתונים

וכמאמר "יחיד חי העולמים מלך". שהרי מה שנאמר שהכול נחשב לפניו לאין, פירושו: לפניו דוקא; ואילו בבחינת מלכותו, היא שכינת עוזו השוכנת בתחתונים,

והיינו ע"י רבוא רבבות צמצומים שיהא נגלה כבוד מלכותו ית', (ועמ"ש מזה ע"פ שיר השירים. וע"פ צאינה וראינה לא זו מחבבה כו'), ואי לזאת ואהבת את הוי' אלהיך ממש

והיינו באמצעות רבבות רבבות של צמצומים, כדי שכבוד מלכותו ית' יתגלה. (ועיינו במה שנכתב על כך על הפסוק "שיר השירים", ועל "צאינה וראינה": "לא זו מחבבה" וכו'). לכן נאמר: "ואהבת את הוי' אלקיך" — ממש,

דהיינו להיות האהבה ורעותא דלבא להבטל אליו ית' ממש להיות נפשו נכללת ובטלה במציאות באור א"ס [אין סוף] ב"ה ממש דכולא קמיה כלא ממש חשיב.

כלומר, שתהיינה אהבה וכמיהת הלב להתבטל אליו ית' ממש, עד שנפשו תיכלל ותתבטל ממציאותה באור אין סוף ברוך הוא עצמו, שהרי הכול נחשב לפניו ממש כאין.

וזהו אחד ואהבת שמבחינת אחד נמשך להיות האהבה ורעותא דלבא בנפש האדם להיות הוי' ממש אלהיך

וזהו "אחד" ואחריו "ואהבת": מבחינת "אחד" נמשכת לאדם היכולת שתהיינה בנפשו אהבה וכמיהת הלב, עד שהוי' יהיה ממש "אלקיך".

והיינו ע"י עסק התורה דכתיב עוטה אור כשלמה שאור התורה עוטה הקב"ה [הקדוש ברוך הוא] כשלמה שאור א"ס [אין סוף] ב"ה ממש מתלבש בהתורה

והיינו באמצעות העיסוק בתורה, ככתוב: "עוטה אור כשלמה". אור התורה עוטף את הקדוש ברוך הוא כשלמה, שכן אור אין סוף ברוך הוא עצמו מתלבש בתורה.

(ועמ"ש מזה בד"ה ועשו להם ציצית. ועיין עוד מזה בפ' תולדות קמ"ב ב'. תרומה קס"ד בפ' פנחס רמ"ה ב').

(ועיינו במה שנכתב על כך במאמר המתחיל "ועשו להם ציצית". ועיינו עוד בנושא זה בפרשת תולדות, קמ"ב ע"ב; תרומה, קס"ד; בפרשת פנחס, רמ"ה ע"ב.)

ועל זה נאמר לבושיי [לבושין / לבושים] כתלג חיור כי תחלת הויית השלג הוא מן המים שנקרשו ונעשו שלג ואח"כ [ואחר כך] כשנפשר ונמס חוזר למים, כך הויית לבוש התורה הוא מבחי המים שהיא בחי חכמה עילאה חכים ולא בחכמה ידיעא.

ועל כך נאמר: "לבושו כתלג חיור". השלג נוצר תחילה ממים שקפאו ונעשו שלג, ואחר כך, כשהוא מפשר ונמס, הוא חוזר להיות מים. כך גם לבוש התורה נוצר מבחינת המים, שהיא בחינת חכמה עילאה — "חכים ולא בחכמה ידיעא".

ומזה נמשך ג"כ בתורה גשמיות שלפנינו להיות גילוי בחי חכמתו ורצונו ית'. וזהו חכמה בראש וחכמה בסוף.

ומכאן נמשכת גם לתורה הגשמית שלפנינו התגלות של בחינת חכמתו ורצונו ית'. וזהו "חכמה בראש וחכמה בסוף".

6 והנה כתיב שער רישיי [רישיה] כעמר נקא אלו הן המשכות כל פרטי ההלכות שבתורה וכמ"ש קווצותיו תלתלים וגוי' [וגומר]

והנה נאמר: "שער ראשו כעמר נקי" — אלה הן המשכות של כל פרטי ההלכות שבתורה, וכמו שנאמר: "קווצותיו תלתלים" וגוי'.

תילי תלים של הלכות שהן המשכות מבחי שערות בלבד שהם בחי הארה מצומצמת ומועטת מעט מזעיר ע"י צמצומים רבים ושונים כמ"ש נפלאותיך ומחשבותיך אלינו אין

תל תלים של הלכות, שהן המשכות מבחינת שערות בלבד, כלומר הארה מצומצמת ומועטת, מעט מזעיר, על ידי צמצומים רבים ושונים. וכמו שנאמר: "נפלאותיך ומחשבותיך אלינו אין"

ערוך אליך אגידה ואדברה עצמו מספר שלהיות המשכת נפלאותיך ומחשבותיך אלינו בעסק התורה שלפנינו המלוכשת בגשמיות עצמו מספר הצמצומים רבים ריבוא רבבות מדרגות עד אין מספר.

ערוך אליך, אגידה ואדברה עצמו מספר. כלומר, כדי שתהיה המשכה של "נפלאותיך ומחשבותיך אלינו" בלימוד התורה שלפנינו, המלוכשת בגשמיות, נדרשים צמצומים "עצמו מספר" — רבבות רבבות מדרגות, עד אין מספר.

(ועמ"ש מזה ע"פ ויהי מקץ) כי אין ערוך אליו ית' כלל וכמו שנודע פי' ערך במספר שאפילו אחד לגבי אלף אלפים ורבבות נקרא בשם ערך

(וראו מה שנכתב על כך על [הפסוק] "ויהי מקץ"). שהרי אין לו יתברך ערוך כלל; וכידוע, במובן המספרי של "ערך", גם אחד ביחס לאלפים ולאלפים רבים נחשב כר"השוואה,

שהם מסוג אי שהכל נופל תחת סוג המספר, משא"כ לגבי אור א"ס [אין סוף] ב"ה שכשמו כן הוא אין לו סוף כו' לא שייך ערך כלל.

משום שהם מאותו סוג, שהרי הכול נכלל בקטגוריה של מספר; אבל ביחס לאור אין סוף ברוך הוא, שכפי שמו כן הוא — אין לו סוף וכו', לא שייך כלל לומר שיש לו ערך.

7 והנה כתיב סלסלה ותרוממך פי' סלסלה לסלסל ולהפריד השערות שלא יהיו מעורבים ומבולבלין

כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] לא ידעו רבנן מאי סלסלה עד דשמעי וכו' דהוה מהפך במזי"י כו'

והנה נאמר: "סלסלה ותרוממך". פירוש "סלסלה" הוא לסלסל ולהפריד את השערות, כדי שלא יהיו מעורבות וסבוכות, כפי שאמרו רבותינו ז"ל: "לא ידעו רבנן מאי סלסלה עד דשמעי" וכו', "דקא מהפך במזי"ה" וכו'.

שהסלסול הוא בשערות להפרידם שלא יהא עירוב נימא בחברתה, וכך צריך להפריד כל ההלכות שבגמ' [שבגמרא] שלא יהי' [יהיה] עירוב ובלבול בין הלכה להלכה.

הסלסול נעשה בשערות, כדי להפריד ביניהן ושלא תתערב שעה אחת בחברתה. וכך יש להפריד את כל ההלכות שבגמרא, כדי שלא יתערבבו ולא יתבלבלו זו בזו.

וכמו שמצינו בכמה מקומות בתלמוד דקאמרי ורמינהו וכו' ומשני לא קשיא הא ר' [רבי] מאיר כו' שמבררין ומלכנין כל הלכה לעצמה שלא תהא הלכה אחרת סותרת אותה ומבלבלתה.

וכך אנו מוצאים בכמה מקומות בתלמוד, שנאמר בהם: "ורמינהו" וכו', והתשובה היא: "לא קשיא, הא רבי מאיר" וכו'. כך מבררים ומלבנים כל הלכה בפני עצמה, כדי שהלכה אחרת לא תסתור אותה ולא תבלבל אותה.

8 והנה בבחינת סלסול הזה כתיב ותרוממך שנפש האדם מתרוממת ע"י זה לבחי' שער רישי' [רישיה] כעמר

נקא והוא מקור התורה שהתורה היא

והנה, על בחינה זו של סלסול נאמר: "ותרוממך". באמצעותה מתרוממת נפש האדם לבחינת "שער ראשו כעמר נקא", וזהו מקור התורה. שכן התורה היא

רק בחיי לבוש עוטה אור כשלמה משא"כ התרוממות זו היא למעלה מבחי' לבוש שהיא נוגעת לעצמיות אור א"ס [אין סוף] ב"ה ממש (ועמ"ש במ"א ע"פ הנותן שלג כצמר מענין לבושיה כתלג ושער רישיה כו'): רק בחינת לבוש, "עוטה אור כשלמה"; ואילו התרוממות זו היא למעלה מבחינת לבוש, שכן היא נוגעת ממש בעצמות אור אין סוף ברוך הוא. (וראו מה שנכתב במקום אחר על [הפסוק] "הנותן שלג כצמר", בעניין "לבושיה כתלג" ו"שער רישיה" וכו').

9 ג וכאשר ישכיל ויתבונן האדם בנפשו איך שע"י סלסול הלכות של התורה תתרום נפשו לעלות לאור

א"ס [אין סוף] ב"ה ממש ממילא יגיל וישמח בחדוות ה' הוא

3. וכאשר אדם מבין ומתבונן בנפשו כיצד, באמצעות העיסוק המעמיק בהלכות התורה, נשמתו מתרוממת ועולה ממש אל אור אין סוף, ברוך הוא, ממילא הוא יתמלא גיל וישמח בחדוות ה', כלומר,

אור א"ס [אין סוף] ב"ה מקור החיים מקור התענוגים יותר מרוב כל אפילו מחיי עוה"ב [עולם הבא] ג"ע [גן עדן] תחתון ועליון שאין זה אלא זיו כו', וגם בבחי' זיו הזה אמרו על אחר מוטב דלידייניה כו'.

אור אין סוף, ברוך הוא, מקור החיים ומקור התענוגים, נעלה מכל שפע של כל הדברים, אף יותר מחיי העולם הבא, בגן עדן התחתון והעליון, שהרי כל אלה אינם אלא זיו וכו'. וגם על זיו זה אמרו בנוגע לאחר: "מוטב שיידון" וכו'.

10 ומכ"ש [ומכל שכן] וק"ו [וקל וחומר] שישים נפשו בכפו להיות כל ישעו וכל חפצו בעסק התורה להתענג על

ה' ממש שהוא מקור החיים ומקור התענוגים

ועל אחת כמה וכמה, קל וחומר, שימסור את נפשו כדי שכל ישעו וכל חפצו יהיו בעיסוק בתורה, ולהתענג על ה' עצמו, שהוא מקור החיים ומקור התענוגים.

ואף שאין התענוג הזה נראה ונגלה בהתגלות היינו משום שגדול כח התענוג ההוא שאין העולמות יכולים לסובלו

ואף שתענוג זה אינו נראה ואינו מתגלה בגלוי, הרי זה משום שכוחו של אותו תענוג גדול כל כך, עד שהעולמות אינם יכולים לשאתו,

ולכן אינו בא לידי גילוי בהשגת הנבראים ואדרבה כ"ש [כל שכן] וק"ו [וקל וחומר] השמחה גדולה יותר לאלהים בהתבוננות נפשו

ולכן אינו בא לידי גילוי בהשגת הנבראים. ואדרבה, קל וחומר שהשמחה בה' גדולה יותר בהתבוננות נפשו,

שבֹּדַאי שורה עליו גילוי העונג העליון ב"ה מה שאינו נתפס ונקלט בשום השגה ולית מחשבה תפיסא ב"י [ביה], וכן בעסק התורה שהיא בחי' לבושי' [לבושין / לבושים] כתלג חיוור,

שבֹּדַאי שורה עליו גילוי התענוג העליון, ברוך הוא, שאינו נתפס ואינו נקלט בשום השגה, ו"לית מחשבה תפיסא ביה" — אין מחשבה יכולה לתפוס אותו. וכך גם בעיסוק בתורה, שהיא בחינת "לבושו כתלג חיוור":

הנה נודע שהמחשבה והדיבור של האדם הן בחי' לבושים מחשבה לבוש הפנימי ודיבור לבוש האמצעי וא"כ [ואם כן] כשנפשו של אדם מתלבשת במחשבה ודיבור של התורה

הרי ידוע שהמחשבה והדיבור של האדם הם בחינת לבושים: המחשבה היא הלבוש הפנימי, והדיבור הוא הלבוש האמצעי. ואם כן, כאשר נשמת האדם מתלבשת במחשבה ודיבור של התורה,

הנה היא מתלבשת בלבושו של הקב"ה [הקדוש ברוך הוא] לבושי' [לבושין / לבושים] כתלג חיוור ממש ואין קרבת ה' ממש יותר מזה כמו ע"ד [על דרך] משל שנים שמתכסים בטלית אחד.

הרי היא מתלבשת בלבושו של הקב"ה ממש, "לבושו כתלג חיוור", ואין קרבת ה' גדולה מזו. הדבר דומה, בדרך משל, לשניים המתכסים בטלית אחת.

(ועמ"ש סד"ה ואשה כי תדור), ובזה יובן מה שבפרשה שניה של ק"ש [קריאת שמע] אומרים ונתתי מטר ארצכם וכו' ונתתי עשב בשדך כו'.

(וראה מה שכתוב בסוף המאמר המתחיל "ואשה כי תדור"). ובכך יובן מדוע בפרשה השנייה של קריאת שמע אומרים: "ונתתי מטר ארצכם" וכו', "ונתתי עשב בשדך" וכו',

כאלו מדבר בעדו ובאמת הקב"ה [הקדוש ברוך הוא] הוא הנותן ומשה רבינו ע"ה [עליו השלום] אמר זה לפי ששכינה מדברת מתוך גרונו של משה.

כאילו הוא מדבר על עצמו, ואילו באמת הקב"ה הוא הנותן. ומשה רבנו עליו השלום אמר זאת משום שהשכינה מדברת מתוך גרונו של משה.

11 וזהו מאמר השכינה שבגרונו שאומרת ונתתי, אבל מה שאנחנו אומרים ג"כ ונתתי אינו מובן לכאורה אלא היינו ע"י שאומרים תחלה לאהבה את ה' אלהיכם ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם.

זהו מאמר השכינה שבגרונו, האומרת "ונתתי". אך לכאורה אין מובן כיצד גם אנחנו אומרים "ונתתי". אלא שהדבר הוא על ידי שאומרים תחילה: "לאהבה את ה' אלקיכם ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם".

והיינו מסירת נפש ולא בשביל שלא יהא כופר בה' ממש אלא היינו ביטול היש וגסות הרוח שבאדם שאמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] כל מי שיש בו גסות הרוח ראוי לגדעו כאשירה

והיינו מסירות נפש, לא כדי שלא לכפור בה' ממש, אלא ביטול היש וגסות הרוח שבאדם, שעליה אמרו חז"ל: "כל מי שיש בו גסות הרוח ראוי לגדעו כאשירה".

(בסוטה דף ה' ע"א) שהוא בבחי' אשירה ממש שעושה את עצמו ליש ודבר נפרד מיחודו ית',

(סוטה דף ה' ע"א), שהוא ממש בבחינת אשירה, שכן הוא עושה את עצמו ליש ולדבר נפרד מייחודו ית'.

וצריך להיות בבחי' ביטול ומסירת נפש לה' והיינו כמו שנודע ממאמר מודים אנחנו לך שההודאה היא אליו ית' דכולא קמיה כלא חשיב וכל מה שלמטה מטה הוא יותר כלא ולא

וצריך להיות בבחינת ביטול ומסירות נפש לה'. והיינו, כפי שנודע ממאמר "מודים אנחנו לך", שההודאה היא אליו ית', כי הכול קמיה כלא חשיב, וכל מה שנמוך יותר נחשב עוד יותר לאין, ולא

כמו שנראה בערכנו שהבריאה היא יש מאין ונראה לעינינו גשמיות העולם ליש ודבר נפרד כו' כמ"ש במ"א.

כפי שהדבר נראה מנקודת מבטנו, שהבריאה היא יש מאין, וגשמיות העולם נראית לעינינו ליש ולדבר נפרד וכו', כמו שמבואר במקום אחר.

12 וע"י ביטול זה נמשך ומתגלה יחוד אור א"ס [אין סוף] ב"ה ממש בנפשו ויכול לומר ונתתי שאור א"ס [אין

סוף] ב"ה המתגלה

ובאמצעות ביטול זה נמשכת ומתגלה בנפשו ממש אחדותו של אור אין סוף, ברוך הוא, והוא יכול לומר "ונתתי", שכן אור אין סוף, ברוך הוא, המתגלה

בו הוא הוא המדבר בו וכמ"ש במ"א בפ' ואתחנן גבי ק"ש [קריאת שמע], והוא כענין ודברי אשר שמת בפ"ך שדבר ה' ממש הוא בפיו.

בו הוא עצמו המדבר בו, כפי שמבואר במקום אחר בפרשת ואתחנן בעניין קריאת שמע. וזהו בדומה לעניין "ודברי אשר שמת בפ"ך": דבר ה' ממש נמצא בפיו.

כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל...

וע"ד [ועל דרך] זה תמצא במאמר רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] אלו ואלו דברי אלהים חיים שמה שב"ש [שבית שמאי] אומרים ובי"ה [ובית הלל] אומרים וכן דברי אביי ורבא אין זה דבריהם ממש

ועל דרך זה תמצא באמרת חז"ל "אלו ואלו דברי אלקים חיים": דבריהם של בית שמאי ושל בית הלל, וכן דבריהם של אביי ורבא, אינם באמת דבריהם שלהם,

אלא דבר ה' שבפיהם, וכמו שאמר המגיד להבית יוסף אני המשנה המדברת בפ"ך. וזהו ענין התורה. אך המצות הם בקיום מצות המלך דוקא.

אלא דבר ה' שבפיהם. וכפי שאמר המגיד לבית יוסף: "אני המשנה המדברת בפ"ך". וזהו עניינה של התורה. אך המצוות הן דווקא קיום ציווי של המלך.

13 והנה מבחי' מלכותו ית' הוא חיות כל העולמות בעלי גבול במקום ובזמן מלכותך מלכות כל עולמים וממשלתך בכל דור ודור כל עולמים בחי' מקום דור ודור בחי' זמן ואין בחי' מקום וזמן שייך

והנה, מן הבחינה של מלכותו יתברך נמשכת החיות לכל העולמות, המוגבלים במקום ובזמן: "מלכותך מלכות כל עולמים, וממשלתך בכל דור ודור". "כל עולמים" הוא בחינת המקום, ו"בכל דור ודור" הוא בחינת הזמן. בחינת המקום והזמן שייכת

אלא בבחי' מלכותו ית' מלך מלך וימלוך. אבל בא"ס [באין סוף] ב"ה עצמו לא שייך בחי' זמן ומקום כלל (וכמ"ש בסש"ב [בספר של בינונים] ח"ב [חלק ב'] פ"ז [פרק ז]).

רק לבחינת מלכותו יתברך: "מלך, מלך וימלוך". אבל לגבי אין סוף ברוך הוא עצמו, בחינת הזמן והמקום אינה שייכת כלל. (כמבואר בספר של בינונים, חלק ב, פרק ז).

והנה עסק התורה נקרא בצלמנו שהוא בבחי' למעלה מן הזמן משא"כ המצות שהן בבחי' מלכות נקרא כדמותנו ושייך בהם לשון הזמן,

והנה, העיסוק בתורה נקרא "בצלמנו", כיוון שהוא בבחינה שלמעלה מן הזמן; ואילו המצוות, שהן בבחינת מלכות, נקראות "כדמותנו", ולגביהן שייכת לשון הזמן.

לכן קיום המצות תלוי בזמן וקרבנות תלויין בזמן בהמ"ק [בית המקדש] משא"כ עסק התורה אינו תלוי בבהמ"ק [בבית המקדש] וכהן ובגדי כהונה כלל,

לכן קיום המצוות תלוי בזמן, והקרבנות תלויים בזמן בית המקדש; ואילו העיסוק בתורה אינו תלוי כלל בבית המקדש, בכהן או בכגדי כהונה.

כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל...

ואף שהתורה הוא פיי המצות מ"מ [מכל מקום] במחשבה ודבור עדיין הוא בבחי' רוחניות אבל המצות הם במעשה הגוף בפוי"מ [בפועל ממש]:

ואף שהתורה היא פירוש המצוות, מכל מקום, כשהיא במחשבה ובדיבור היא עדיין בבחינת רוחניות; ואילו המצוות נעשות בגוף, במעשה בפועל.

14 ד והנה זה לעומת זה עשה אלהים שכמו שנפש האלהית מתחלקת לעשר כחות שלשה שכליים ושבע מדות דקדושה, כך יש ג"כ בקליפה

4. והנה, "את זה לעומת זה עשה אלקים": כשם שהנפש האלקית מתחלקת לעשרה כוחות — שלושה כוחות שכליים ושבע מדות של קדושה — כך ישנם כוחות מקבילים גם בקליפה.

כמו חכמה דקדושה יש כנגדה חכמה דקליפה חרטומי מצרים וכן חכמים המה להרע (בירמיה ס"י ד') וכיוצא בשאר כחות הנפש.

כשם שיש חכמה של קדושה, כך כנגדה יש חכמה של קליפה, כמו אצל חרטומי מצרים, וכן נאמר: "חכמים המה להרע" (בירמיה, פרק ד'); וכך גם בשאר כוחות הנפש.

וזהו כלל שבסטרא דקדושה הכל בבחי' ביטול אליו ית' חכמה כח מה משא"כ חכמה דקליפה היא בחי' יש. וכמ"ש ע"פ בעלי במות ארנון.

וזהו כלל: בצד הקדושה הכול בבחינת ביטול אליו ית'; חכמה היא "כח מה", ואילו חכמת הקליפה היא בחינת יש. וכמו שמבואר על הפסוק "בעלי במות ארנון".

וזהו מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] ישראל שבחו"ל [שבחוץ לארץ] כו', כי ארץ ישראל נק' ארץ כנען לשון הכנעה וביטול (עמ"ש סדי"ה ויהי בשלח פרעה) משא"כ כשהוא בבחי' גסות הרוח ויש הוא

וזהו שאמרו חז"ל: "ישראל שבחוץ לארץ" וכו'. ארץ ישראל נקראת "ארץ כנען", מלשון הכנעה וביטול (ראו מה שנכתב בסוף המאמר הפותח "ויהי בשלח פרעה"); ואילו כשהאדם נתון בגסות הרוח ובתחושת ישות, הוא...

כמו עובדי עבודת כוכבים בטהרה הם שענין עובדי כוכבים ומזלות הוא כמ"ש וראית את השמש ואת הירח כו' והשתחווית להם כו'.

"כעובדי עבודה זרה בטהרה". ענינם של עובדי כוכבים ומזלות הוא כפי שנאמר: "וראית את השמש ואת הירח" וכו', "והשתחווית להם" וכו'.

והנה כתיב ממגד תבואות שמש שהשמש משפיע לתבואות הארץ וכן כל צבא השמים שהם המזלות אין לך עשב מלמטה שאין לו מזל מלמעלה כו'.

והנה נאמר: "ומגד תבואות שמש" — השמש משפיעה על תבואת הארץ; וכך גם כל צבא השמים, כלומר המזלות, שהרי "אין לך עשב מלמטה שאין לו מזל מלמעלה" וכו'.

אלא שהשתחויי [שהשתחויה] להם אסור מפני שמחשבים אותם ליש ודבר שהם המשפיעים ובאמת אין השפעתם מצד עצמם

אלא שהשתחויה להם אסורה, משום שמתייחסים אליהם כאל יש ודבר, וכמי שהם עצמם המשפיעים; אך באמת אין השפעתם באה מכוח עצמם,

אלא שהם כלי ההשפעה שבהם ועל ידם עוברת ההשפעה וכן כל עבודת כוכבים שעושה עצמה ליש ודבר אלא דקרו ליה אלהא דאלהא.

אלא הם כלי ההשפעה, שההשפעה עוברת בהם ועל ידם. וכך גם כל עבודה זרה עושה את עצמה ליש ולדבר, אלא שקוראים לו "אלוהי האלים".

משא"כ סטרא דקדושה היא בבחי' ביטול שאין עוד מלבדו וא"כ [ואם כן] מי שנמשך אחר גסות רוחו להחשיב עצמו ליש הרי הוא כעובד עבודת כוכבים בטהרה.

ואילו צד הקדושה הוא בבחינת ביטול, [מתוך הכרה] ש"אין שום דבר מלבדו". אם כן, מי שנמשך אחר גסות רוחו ורואה את עצמו כמציאות, דומה לעובד עבודה זרה בטהרה.

דהיינו מי שנמשך אחר בגדי כבוד להתפאר בפני בני אדם כי כבוד חכמים ינחלו כתיב ועשית

כלומר, מי שנמשך אחר בגדי כבוד כדי להתפאר בפני אנשים. שהרי נאמר "וחכמים יירשו כבוד"; [ו] "ועשית

בגדי קדש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת שהכבוד הנמשך לבחי' חכמה כח מ"ה [מה] הוא בבחי' ביטול משא"כ שאר כבוד של עוה"ז [עולם הזה] שהוא יש הוא מסטרא דקליפה.

בגדי קודש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת: הכבוד הנמשך לבחינת חכמה, כוח מה, הוא בבחינת ביטול; ואילו כל כבוד אחר של העולם הזה, שהוא ישות, בא מצד הקליפה.

15 ובוזה יובן מה שאמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] כך הוא דרכה של תורה פת במלח כו' אם אתה עושה כן אשריך בעוה"ז [בעולם הזה] כו'.

ובכך יובן מה שאמרו חז"ל: "כך היא דרכה של תורה: פת במלח" וכו', "אם אתה עושה כן, אשריך בעולם הזה" וכו'.

ולכאורה אינו מובן מהו העוה"ז [העולם הזה] בזה אלא הענין שכאשר ישים אל לבו ההכנעה וביטול אליו ית' שבזה שורה עליו עונג עליון כנ"ל. אין לך עוה"ז [עולם הזה] גדול מזה.

ולכאורה לא מובן מהו ה"עולם הזה" שיש בכך. אלא העניין הוא שכאשר האדם שם אל לבו את ההכנעה ואת הביטול לה', על ידי כך שורה עליו תענוג עליון, כנזכר לעיל. אין לך עולם הזה גדול מזה.

16 ועל זה אמרו יפה שעה אחת כו'. אבל כשנמשך אחר תענוגי עוה"ז [עולם הזה] הרי ממשיך עליו סטרא דקליפה ומלביש א"ע [את עצמו] בגדים צואים וכשישים אל

ועל כך אמרו: "יפה שעה אחת" וכו'. אך כאשר אדם נמשך אחר תענוגי העולם הזה, הוא מושך עליו את צד הקליפה ומתלבש בלבושים צואים. וכאשר ייתן אל

לבו שהקליפות סבכוהו לא יהי' [יהיה] לו תענוג מעוה"ז [מעולם הזה] כלל משא"כ כשפת במלח תאכל כו' ישמח לבו ויגל כי אין לו לבוש מסטרא דקליפה ומבגדים הצואים.

לבו שהקליפות מקיפות אותו, לא יהיה לו שום תענוג מן העולם הזה; ואילו כאשר "פת במלח תאכל" וכו', לבו ישמח ויגיל, משום שאין עליו לבוש מצד הקליפה ולבושים צואים.

אך מי שפגם והעביר את הדרך בהמשיך את לבו אחר היש והגסות, העצה היעוצה לצעוק אל ה' בצר לו צעק לבם שיהא הלב צועק בקרבו מקרב

אך מי שפגם וסטה מן הדרך, בכך שהמשיך את לבו אחר הישות והגסות, העצה היעוצה לו היא לזעוק אל ה' בעת צרתו, "צעק לבם" — שהלב יזעק בקרבו, מתוך "קרב

איש ולב עמוק איך לא שם לנגד עיניו אור א"ס [אין סוף] ב"ה הסובב כל עלמין שלפניו כחשיכה כאורה ורוחניות וגשמיות שוין וימלא בושח וכלימה וכמ"ש ולא נבוש לעולם ועד.

איש ולב עמוק: איך לא העמיד לנגד עיניו את אור אין סוף ברוך הוא, הסובב כל עלמין, שלפניו החושך כאור, והרוחניות והגשמיות שוות? והוא יתמלא בושח וכלימה, כמו שנאמר: "ולא נבוש לעולם ועד".

17 וכמשל מי שהולך ערום בלא הודע לו שיש אנשים רואים אותו ואח"כ [ואחר כך] כשרואה שהאנשים רואים אותו יתמלא בושח,

הדבר דומה לאדם שמסתובב עירום, בלי לדעת שיש אנשים שמביטים בו; לאחר מכן, כשהוא רואה שאנשים מביטים בו, הוא מתמלא בושח.

כן ויותר מכן יש ליבוש מאור א"ס [אין סוף] ב"ה הסובב כל עלמין דכתיב ב" [ביה] את השמים ואת הארץ אני מלא.

כך, ואף יותר מכך, ראוי להתבייש לפני אור אין סוף, ברוך הוא, הסובב כל עלמין, שעליו נאמר: "אני מלא את השמים ואת הארץ".

(ועמ"ש מזה בד"ה מנורת זהב). ועל זה נאמר כי לא יראני האדם וחי בחייו אינו רואה

(וראו מה שכתוב על כך במאמר המתחיל "מנורת זהב"). ועל כך נאמר: "כי לא יראני האדם וחי" — בחייו אינו רואה,

אבל בשעת מיתתו רואה והיינו כדי שיתמלא בושח וכלימה בראותו ה' ניצב עליו ורואה במעשיו ועיי' ישוב בתשובה שלימי [שלימה] לפניו את פניך ה' אבקש

אבל בשעת מיתתו הוא רואה. כלומר, כדי שיתמלא בושח וכלימה כשרואה את ה' ניצב עליו ורואה את מעשיו, ועל ידי כך ישוב בתשובה שלמה לפניו: "את פניך ה' אבקש",

דהיינו לבקש פנימיות ה' גילוי אור א"ס [אין סוף] ב"ה ממש דהיינו להחזיר פנים בפנים כנ"ל וכמים הפנים כתיב וזרקתי עליכם מים טהורים י"ג מכילין דרחמי

כלומר, לבקש את פנימיות ה', את גילוי אור אין סוף ממש, היינו לשוב ולהפנות פנים מול פנים, כפי שנזכר לעיל. ועל כך נאמר, כנגד "כמים הפנים לפניך": "וזרקתי עליכם מים טהורים" — י"ג מידות הרחמים,

שהם בחי' פנימיות והן מקור התורה ולכך ממלא כל הפגמים שפגם בתורה. כמ"ש אנת הוא ממלא כל שמהן ואנת הוא שלימו דכולהו ועיי' וטהרתם.

שהן בחינת פנימיות והן מקור התורה, ולכן הן ממלאות את כל הפגמים שפגם בתורה. כמו שנאמר: "אתה הוא ממלא כל השמות, ואתה הוא שלמות כולם". ועל ידי כך: "וטהרתם".

18 והנה על בחי' החזרת פנים בפנים נתקנו כל עשרת ימי תשובה כנגד עשר כחות הנפש שבכל יום נתקן כח אחד שביום ראשון נתקן בחי' החכמה

והנה, לשם החזרת פנים בפנים נתקנו כל עשרת ימי תשובה, כנגד עשר כחות הנפש, כך שבכל יום מתוקן כוח אחד. ביום הראשון מתוקנת בחינת החכמה,

כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל...

דהיינו מה שהלביש נפשו בחכי [בחכמה] דקליפה שהוא בחינת יש ע"ד [על דרך] מ"ש ראיתי איש חכם בעיניו תקוה לכסיל ממנו יבא לבחי

כלומר, [הפגם] בכך שהלביש את נפשו בחכמה של קליפה, שהיא בחינת יש, בדומה למה שנאמר: "ראיתי איש חכם בעיניו; תקווה לכסיל ממנו"; [כך ש] יבוא לבחינת

ביטול כח מה עד שביום עשירי הוא יום כיפור נתקן בחי' התנשאות, ועל דבר הנ"ל נקי עליית המלי [המלכות] שהוא מ"ש לך ה' הממלכה בבחי' ביטול,

ביטול, כוח מה. [וכן הלאה], עד שביום העשירי, שהוא יום כיפור, מתוקנת בחינת ההתנשאות. ומן הטעם שהוזכר לעיל נקראת זו עליית המלכות, וזהו שנאמר: "לך ה' הממלכה", בבחינת ביטול.

לכן ביום הכפורים אסור באכילה ושתייה ונעילת הסנדל שהן הכל בחי' הלבשת היש ולהיות בבחי' ביטול ממש אליו ית', ועד"ז [ועל דרך זה] הן כל הכריעות והשתחוואות שביום כפור שנופלים על פניהם להיות בבחי' בטול.

לכן ביום כיפור אסורים אכילה, שתייה ונעילת הסנדל, שכן כל אלה הם בחינת הלבשת היש; וזאת כדי להיות בבחינת ביטול ממש אליו יתברך. וכך גם כל הכריעות והשתחוואות ביום כיפור, שבהן נופלים על פניהם, כדי להיות בבחינת ביטול.

19 והנה יש ב' מיני גסות הרוח בחי' חיצוניות שידוע בעצמו ערכו השפל ואעפ"כ [ואף על פי כן] מחשב א"ע [את עצמו] ליש ודבר בעיני הבריות, ויש בבחי' פנימיות שהוא בחי' עצמיות הגסות שדרכו ישר בעיניו והוא באמת חשוב גם בעיני עצמו.

והנה יש שתי בחינות של גסות רוח. [האחת] בבחינת חיצוניות: האדם יודע בתוכו את ערכו השפל, ואף על פי כן רואה את עצמו כמציאות וכדבר חשוב בעיני הבריות. ויש [בחינה] בבחינת פנימיות, שהיא עצם הגסות: דרכו ישרה בעיניו, והוא חשוב באמת גם בעיני עצמו.

20 והנה על בחינה הא' נאמר כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם עליכם דייקא. דהיינו מה שעליכם מבחוץ.

והנה על הסוג הראשון נאמר: "כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם" — עליכם דווקא, כלומר, מה שעליכם מבחוץ.

ועל הבחינה הב' אמר מכל חטאתיכם דהיינו חטאת פנימיות שלכם לפני ה' תטהרו. פי' לפני ה' קודם בחי' הוי'.

ועל הסוג השני נאמר: "מכל חטאתיכם", כלומר, החטא הפנימי שלכם: "לפני ה' תטהרו". פירוש "לפני ה'" הוא: קודם לבחינת הוי'.

כי התורה היא שמותיו של הקב"ה [הקדוש ברוך הוא] יו"ד היא חכמה אורייתא מחכמה נפקת. אבל ע"י התשובה מעומקא דליבא ממעמקים קראתיך ה' שממשיך בחי' הוי'.

כי התורה היא שמותיו של הקדוש ברוך הוא; יו"ד היא חכמה, [ו] "אורייתא מחכמה נפקת". אבל באמצעות תשובה מעומק הלב, "ממעמקים קראתיך ה'", ממשיכים את בחינת הוי'.

21 ואז תטהרו מסטרא דקליפה בכדי שלא יהא העלם והסתר מאור א"ס [אין סוף] ב"ה הסובב כל עלמין. וזהו שנתנו לוחות אחרונות ביום כיפור גילוי אנכי ה' אלהיך.

ואז "תיטהרו" מצד הקליפה, כדי שלא יהיה העלם והסתר על אור אין סוף, ברוך הוא, הסובב כל עלמין. וזהו הטעם לכך שהלוחות האחרונות ניתנו ביום הכיפורים: גילוי "אנכי ה' אלקיך",

אנכי ממש ובזה לא יהיה לך אלהים אחרים על פני פני שזהו הבטחה שלא יהיו אלהים אחרים מעלימים ומסתירים את בחי' פנימיות כי עונותיכם מבדילים כו'.

ה"אנכי" עצמו. ועל ידי כך "לא יהיה לך אלהים אחרים על פני": כלומר, זוהי הבטחה שלא יהיו אלוהים אחרים שיסתירו ויעלימו את בחינת הפנימיות, שהרי "עונותיכם מבדילים" וכו'.

אך ביום כיפור הוא בהעלם כי לוחות אחרונות נתנו בצנעה אבל הגילוי הוא בשמחת תורה שמחה של תורה דהיינו גילוי מקור התורה והוא גילוי עונג העליון ב"ה:

אך ביום הכיפורים הדבר עדיין בהעלם, כי הלוחות האחרונות ניתנו בצנעה. הגילוי הוא בשמחת תורה, שמחת התורה, כלומר, גילוי מקור התורה, והוא גילוי התענוג העליון, ברוך הוא.

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likutei-torah/acharei/2

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק